

แนวทางการพัฒนาระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลา
บ้านดงตาดทอง ตำบลโพธิ์ศรี อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ
THE DEVELOPMENT GUIDELINES OF COMMUNITY ENTERPRISE
ACCOUNTING SYSTEM : BAN DONG TAT THONG, PRANG KU
DISTRICT, SISAKEK PROVINCE

¹ปิยฉัตร ทองแพง

¹Piyachat Thongpaeng

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, ประเทศไทย
Sisaket Rajabhat University, Thailand

piyachat.t@sskru.ac.th

Received: July 03, 2023; Revised: July 25, 2023; Accepted: August 21, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการทำระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน และ 3) เสนอแนวทางการจัดทำระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย กลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ซึ่งใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างวิธีการเลือกแบบเจาะจง และการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพในปัจจุบันการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง เป็นการจดบันทึกความจำ และจัดทำบัญชีอย่างง่าย โดยมีตัวแทนสมาชิกที่ได้รับความไว้วางใจกันภายในกลุ่มจะเป็นผู้ดูแลเงินสดรับและเงินสดจ่าย 2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ไม่มีการจดบันทึกสินค้าคงคลัง เอกสารสูญหาย สมาชิกกลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี และ 3) แนวทางในการจัดทำบัญชีบัญชี ประกอบด้วย 2) แนวทาง ได้แก่ 1) การให้องค์ความรู้ด้านการวางระบบบัญชี ตลอดจนการจัดเก็บเอกสารข้อมูลทางการเงิน 2) การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบทางด้านบัญชีการเงิน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำบัญชีอย่างต่อเนื่องเพื่อทางกลุ่มจะได้รับประโยชน์จากการ

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

จัดทำข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ นอกจากนี้ยังนำข้อมูลไปวางแผนในการบริหารงานของกลุ่มให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา; ระบบบัญชี; วิสาหกิจชุมชน;

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current conditions of the accounting system of women community enterprises processing fish in Ban Dong Tat Thong, 2) to study the problems and obstacles in the accounting of community enterprises, and 3) to propose guidelines for the accounting system of community enterprises of women processing fish in Ban Dong Tat Thong. The method of conducting research is qualitative research. Data was collected from in-depth interviews and non-participatory observations. A group of community enterprise members of Ban Dong Tat Thong fish processing women's community using a random method of specific selection methods and inductive data analysis. The results showed that: 1) In the current situation, the accounting of Ban Dong Tat Thong Fish Processing Women's Community Enterprise Group is a simple record of memorandum and accounting with a trusted representative of the group who will take care of cash receipts and cash payments. 2) Problems and obstacles in the preparation of accounting of community enterprises, women's group of women processing fish Ban Dong Tad Thong No inventory records were made, documents were lost. and 3) guidelines for accounting consisting of 3 Guidelines include: 1) Providing knowledge on accounting system as well as storing financial information documents 2) Requiring a person responsible for financial accounting to continuously collect and prepare accounting so that the Group can benefit from the preparation of accurate accounting information. reliable In addition, the information will be used to plan the management of the group to be effective.

Keywords : development approach; accounting system; community enterprises;

บทนำ

การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก พัฒนาภาคให้เป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ โดยใช้แนวทางการพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาภาค และการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ระเบียง เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ภาคใต้การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเฉียง เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการกระจายความเจริญเติบโตไปสู่ภูมิภาคและการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานเชื่อมโยงทั้งภายในพื้นที่ พื้นที่ใกล้เคียง และต่างประเทศ มีการกำหนดสาขากิจการเป้าหมายในพื้นที่ฐานเศรษฐกิจใหม่ที่สุดดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ รวมถึงเชื่อมโยงผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชนเข้ากับห่วงโซ่อุปทาน ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ กระจายผลการพัฒนาสู่ประชาชน และสามารถ พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจหลักที่รองรับการลงทุนและการจ้างงาน การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเฉียง ให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อเป็นฐานอุตสาหกรรมและบริการที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง โดยส่งเสริมการลงทุนและการจ้างงานในพื้นที่ รวมทั้งมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน โดยใช้เครือข่ายที่มีอยู่ในชุมชนเป็นกลไก หลักในการขับเคลื่อน อาทิ บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) สร้างเสริมองค์ความรู้ให้กับชุมชนจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อสร้างความสามารถในการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ ทุนทาง สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ มาตรฐาน มีความปลอดภัย โดยใช้งานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ยกกระดับและเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขัน ให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน สนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในภาวะวิกฤตทุกรูปแบบ อาทิ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมการถือหุ้นโดยสมาชิกในชุมชน สร้างความเข้มแข็งสถาบัน การเงินในระดับชุมชน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนของผู้ประกอบการและธุรกิจชุมชน โดยให้สถาบัน การเงินในพื้นที่มีบทบาทในการทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารเงินทุน สภาพคล่อง และการบริหาร จัดการหนี้สินอย่างเป็นระบบ และพัฒนาสินเชื่อรูปแบบใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มเพื่อสร้างงานในชุมชนและโอกาสในการเข้าถึงงานอย่างเท่าเทียม ส่งเสริมการจัดการกลไกตลาดของท้องถิ่น เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการผลิต และการบริโภคในพื้นที่ รวมทั้งสร้างรายได้จากตลาดภายนอก โดยส่งเสริมนวัตกรรมจัดการห่วงโซ่อุปทาน ในระดับพื้นที่ เพื่อลดความสูญเสียจากการผลิตมากเกินไป ลดต้นทุนและระยะเวลาในการขนส่งสินค้า ระหว่างพื้นที่ และภูมิภาค รวมทั้งรักษาคุณภาพของผลผลิต สนับสนุนการสร้างงานและจ้างงานคนในท้องถิ่นตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อรองรับประชากรวัยแรงงานในพื้นที่และที่กลับภูมิลำเนาเพราะผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการกระจายสินค้าและบริการให้หมุนเวียน ในพื้นที่และเมือง ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกลุ่ม

เกษตรกร กระตุ้นการบริโภค ให้สอดคล้องและสอดคล้องกับการผลิตในท้องถิ่น ตามแนวทางการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

ดังนั้นในการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อดำเนินการการผลิตและแปรรูปอาหารจากทรัพยากรในท้องถิ่น มีการบริหารจัดการให้เกิดเป็นวิสาหกิจชุมชน ซึ่งในด้านของระบบบัญชีพบว่ายังมีปัญหาในการรวบรวมข้อมูลและจัดบันทึกที่ยังไม่เป็นระบบ ไม่สามารถสะท้อนถึงต้นทุนและกำไรที่ชัดเจน เนื่องจากขาดความครบถ้วนในการรวบรวมเอกสารหลักฐาน และการคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ข้อมูลทางการบัญชีของวิสาหกิจชุมชนจะต้องแสดงให้เห็นถึงการจัดทำระบบบัญชีอย่างถูกต้องและเป็นไปตามหลักการบัญชีทั่วไปที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อสร้างความสามารถในการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมการพัฒนากิจการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ มาตรฐาน มีความปลอดภัย โดยใช้งานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขัน ให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน สนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันในการทำระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง
2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดทำระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ บทความวิจัยต่างๆ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้นำและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง จำนวน 20 คน เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่เข้าใจในบริบทของการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ไม่ว่าจะเป็นความเป็นมา วิธีชีวิต

ตลอดจนความต้องการของกลุ่มฯ ซึ่งการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 คนเนื่องจากเป็น คณะกรรมการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ที่ได้รับคัดเลือกจากสมาชิก กลุ่ม มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) แบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-probability Selection Sampling) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเอกสารและวิเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิเคราะห์เอกสาร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน

3.2 แบบสังเกต ประกอบด้วย (1) ด้านการดำเนินวิถีชีวิตของวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ประวัติความเป็นมาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (2) ด้านกิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง การครอบครองทรัพยากรของกลุ่ม ระบบเศรษฐกิจครัวเรือนของกลุ่ม และ (3) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

3.3 แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกในการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ (1) สภาพปัจจุบันในการทำระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง (2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง (3) แนวทางการจัดทำระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการจัดทำระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทองตำบลโพธิ์ศรี อำเภอลำดวน จังหวัดศรีสะเกษที่เหมาะสม โดยแบ่งออกเป็นช่วงเริ่มต้นมีการจัดระเบียบข้อมูลระหว่างการสัมภาษณ์ ช่วงระหว่างการเก็บข้อมูล และช่วงหลังการเก็บข้อมูล ส่วนการตีความผลการวิจัยนั้นให้ความสำคัญกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ข้อสรุปที่เกิดขึ้นอยู่บนฐานของทฤษฎี และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ มีการตรวจสอบภายใน คำอธิบายหรือข้อสรุปจากผู้นำ และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง และทำการตรวจสอบภายนอกด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยประยุกต์ใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลายวิธี

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยเทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังลำดับต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันในการจัดทำระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ดังนี้

1.1 การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลรายงานทางการเงิน (เบื้องต้น) พบว่าทางกลุ่มมีการจัดเก็บข้อมูลรายงานทางการเงิน ด้านการรับเงินสด การจ่ายเงินสด

1.2 การจัดทำบันทึกถายางงานทางการเงิน (เบื้องต้น) พบว่าทางกลุ่มมีการบันทึกถายางงานทางการเงิน เช่น สมุดรับจ่ายอย่างง่าย และสรุปยอดทุกเดือน

1.3 การแยกประเภทบัญชี (เบื้องต้น) พบว่าทางกลุ่มมีการแยกบัญชีรับและบัญชีจ่ายในแต่ละกิจกรรม

1.4 การจัดทำรายงานทางการเงิน พบว่าทางกลุ่มมีการจัดทำรายงานทางการเงิน เป็นการสรุปรายรับ รายจ่าย และยอดคงเหลือ ตลอดจนสรุปรายงานทางการเงินทุกเดือน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ดังนี้

2.1 เงินสดหมุนเวียน พบว่าทางกลุ่มไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเงินสดหมุนเวียน สามารถบริหารจัดการเงินสดหมุนเวียนได้

2.2 ลูกหนี้การค้า พบว่าทางกลุ่มบางครั้งไม่สามารถเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ทั้งหมด

2.3 สินค้าคงคลัง พบว่าทางกลุ่มมีปัญหาในการควบคุมสินค้าคงเหลือ ตลอดจนการจดบันทึกสินค้าคงเหลือกับสมาชิกในกลุ่มได้

2.4 การบันทึกถายางรับ รายจ่าย พบว่าทางกลุ่มไม่มีปัญหาด้านการบันทึกถายางรับ รายจ่าย

2.5 เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี พบว่าทางกลุ่มไม่มีปัญหาเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีภายในกลุ่ม

3. แนวทางการจัดทำระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ดังนี้

จากข้อค้นพบข้างต้น ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย ทฤษฎีต่างๆ นำไปสู่การนำเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ตำบลโพธิ์ศรี อำเภอบางแก้ว จังหวัดศรีสะเกษ ดังนี้

3.1 กลุ่มฯ ควรมีผู้รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลรายงานทางการเงินโดยเป็นสมาชิกในกลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อความเป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง

3.2 กลุ่มฯ ควรมีการออกเอกสารการรับเงินและการจ่ายเงินแก่สมาชิกกลุ่มทุกครั้งที่มีการซื้อขาย ตลอดจนเอกสารการกู้ยืมเงิน

3.3 กลุ่มฯ ควรมีการออกแบบฟอร์มเอกสารทางการบัญชีอย่างง่าย เพื่อสามารถนำข้อมูลมาตรวจสอบและดำเนินงาน เป็นข้อมูลพร้อมใช้ โดยมีการออกแบบฟอร์มการแยกแต่ละประเภทบัญชี

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันในการจัดทำระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีการจัดระบบการทำงานโดยมีสมาชิกของกลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย มีการบันทึกบัญชี มีการสรุปรายรับรายจ่ายเป็นรายวัน และรายเดือน มีการจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับจินทนา พงศ์สิทธิกาญญา (2558) ศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการที่มีคุณภาพของวิสาหกิจชุมชนเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์ด้านการอยู่ดีมีสุขในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การจัดการทางการผลิต และการจัดการทางการบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ด้านการอยู่ดีมีสุขในวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครปฐม ส่วนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการจัดการทางการตลาดมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ด้านการอยู่ดีมีสุขในวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนสอดคล้องกับแนวคิดระบบบัญชีของ วิไล วีระปริยาและจงจิตต์ หลีกภัย (2548) พบว่าระบบบัญชีเป็นระบบการจัดเก็บข้อมูลที่กำหนดขึ้นสำหรับกิจการใด กิจการหนึ่งอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย แบบฟอร์ม เอกสาร สมุดบัญชี รายงานต่างๆ เพื่อทำการรวบรวมข้อมูลทางการเงิน เพื่อให้ผู้บริหารทำการตัดสินใจ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง พบว่า วิสาหกิจชุมชนมีปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมสินค้าคงเหลือ เนื่องจากขาดการจดบันทึก และเก็บหลักฐานเอกสารต่างๆ ทางกลุ่มมีการจดบันทึกในสมุดอย่างง่ายเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับลูกหนี้บางรายที่ไม่สามารถเก็บเงินได้ตามรอบระยะเวลาที่กำหนด การจัดเก็บเอกสารยังไม่เป็นระบบ มีการสูญหายของเอกสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของทิชากร เกษตรบัว และอรวิริยา นามสวัสดิ์ (2556) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพกลุ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารจากกล้วย พบว่า การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายในการทำงาน แบ่งหน้าที่ในการทำงาน มีการลงบันทึกบัญชีรายรับ รายจ่าย มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายปี รวมทั้งมีการจ่ายเงินปันผลให้แก่สมาชิกกลุ่มทุกปี รวมถึงสอดคล้องกับ ชมภูษ หุ่นนาค สมพร เฟื่องจันทร์ และปภาวดี มนตรีวัต (2561) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมหาสวัสดิ์ ตำบลศาลายา อำเภอยุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า แนวทางการจัดทำบัญชีประกอบด้วย 2 แนวทาง ได้แก่ 1) การให้ความรู้ และสนับสนุนช่วยเหลือในการวางระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลทางการเงิน และ 2) การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบทางบัญชีการเงินเพื่อเก็บข้อมูลและจัดทำบัญชีอย่างสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง ซึ่งวิสาหกิจชุมชนจะได้รับประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินที่มีความถูกต้อง เชื่อถือได้

3. แนวทางการจัดทำระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง พบว่า แนวทางที่จะพัฒนาการจัดทำระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความต้องการรูปแบบทางบัญชีการเงินที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน มีแบบฟอร์มพร้อมใช้เพื่อช่วยให้การจัดทำบัญชีถูกต้อง และเชื่อถือได้นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบทางบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจสามารถจัดทำข้อมูลและบันทึกบัญชีได้อย่างเป็นระบบ และระบบบัญชีสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางการเงิน และการวางแผน การตัดสินใจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้ สอดคล้องกับชมภูณัฐ หุ่นาค (2560) ศึกษาเรื่อง การจัดการภาครัฐแนวใหม่ : การเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างผลิตภาพสูงสุด พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยสร้างข้อมูลเป็นระบบ และมีความน่าเชื่อถือ และเป็นในทิศทางเดียวกับ กุสุมา คำพิทักษ์ มาลี จัตูรัส และณภาพร เจริญมีฤทธิ์ (2552) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีสำหรับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP กรณีศึกษากลุ่มอาหาร จังหวัดปทุมธานี พบว่า กลุ่มผลิตสินค้ามีขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน บันทึกข้อมูลทางการเงินบัญชี และการนำข้อมูลทางการเงินมาใช้ในการควบคุมและตัดสินใจในการดำเนินการกิจกรรมของสถานประกอบการ มี 5 ระบบ คือ (1) ระบบการขายสินค้า (2) ระบบซื้อวัตถุดิบและบรรจุภัณฑ์ (3) ระบบผลิตและเบิกจ่ายวัตถุดิบ (4) ระบบรับ ระบบจ่าย (5) ระบบบัญชีทั่วไปและรายงานการเงิน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

แนวทางการพัฒนาระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนสตรีแปรรูปปลาบ้านดงตาดทอง ตำบลโพธิ์ศรีอำเภอบางขัน จังหวัดศรีสะเกษ ส่งเสริมและสนับสนุนสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความต้องการรูปแบบทางบัญชีการเงินที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน มีแบบฟอร์มพร้อมใช้เพื่อช่วยให้การจัดทำบัญชีถูกต้อง และเชื่อถือได้ ตลอดจนการจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเห็นความสำคัญของระบบบัญชี นอกจากนี้ผู้รับผิดชอบทางบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจสามารถจัดทำข้อมูลและบันทึกบัญชีได้อย่างเป็นระบบ และระบบบัญชีสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางการเงิน และการวางแผน การตัดสินใจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้เพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กุสุมา คำพิทักษ์ มาลี และคณะ. (2552). การพัฒนาระบบบัญชีสำหรับกลุ่มผลิต สินค้า OTOP, กรณีศึกษากลุ่มอาหาร จังหวัดปทุมธานี. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จันทนา พงศ์สิทธิภิญญา. (2558). แนวทางการจัดการที่มีคุณภาพของวิสาหกิจชุมชนเพื่อการบรรลุ ยุทธศาสตร์ ด้านการอยู่ดีมีสุขในจังหวัดนครปฐม. Veridian E-Journal, Slipakorn University. 8(2), หน้า 2039 – 2053.

- ชมภูษ ทุนนาค. (2560). การจัดการภาครัฐแนวใหม่. การเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างผลิตภาพสูงสุด. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 7(3), หน้า 125 – 139.
- ชมภูษ ทุนนาค และคณะ. (2562). แนวทางการพัฒนาระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมหาสวัสดิ์ ตำบลศาลายา อำเภอฟุทธรณทล จังหวัดนครปฐม. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 9(1), หน้า 85 – 97.
- ทิจากร เกษตรบัว และคณะ. (2556). การพัฒนาศักยภาพกลุ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สูงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารจากกล้วย. วารสารการจัดการสมัยใหม่. 11(2), หน้า 59–71.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_DraftFinal.pdf. (10 กรกฎาคม 2566).
- วุฒิชัย สายบุญจง. (2561). ชุมชนเข้มแข็งในทัศนะของชาวชุมชน กรณีศึกษานบ้านปลายคลองบางโพธิ์เหนือ หมู่ที่ 3 ตำบลบางโพธิ์เหนือ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 8(1), หน้า 119 – 129.
- วีไล วีระปรียาและคณะ. (2548). ระบบบัญชี. กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

